VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Sisäisen turvallisuuden selonteko

26.5.2021 Valtiovarainvaliokunta/ hallinto- ja turvallisuusjaosto
Budjettineuvos Lauri Taro

Sisäisen turvallisuuden selonteko, yleistä

- Selonteossa esitetyt toimet vastaavat yleisesti VM:n näkemystä niistä keinoista, joilla selonteon tavoitteet voidaan saavuttaa.
  - Edellyttää uusien toimintatapojen kehittämistä sekä resurssien arviointia (kohdentaminen, taso).
- VM:n hallinnonalan toiminnan osalta selonteossa painottuvat erityisesti tullitoiminnan kehittämiseen ja digitalisaation hyödyntämisen liittyvät seikat. Tullitoiminnan kehittämistarpeiden osalta selonteosta tullaan lausumaan Tullin asiantuntijakuulemisen yhteydessä.

Sisäisen turvallisuuden selonteko, ICT

- ICT-kustannusten nousupaine on seurausta toimintojen digitalisoitumisesta. Tämä merkitsee ICT-kulujen nousua. Selonteossa kustannusten kasvu on sinällään tunnistettua kehityspolkua, mutta näkökulma jää lähinnä lisärahoituksen näkökulmaan.
- Teknologian hyödyntämisellä aikaansaatavat hyödyt jäävät konkretisoimatta. Samoin käynnissä olevan sote-pelastusuudistuksen rakenteelliset muutosmahdollisuudet sekä viranomaisten yhteiskäyttöisten digitaalisten palveluiden ja toimitilojen yhteiskäytön hyödyt jäävät pääosin arvioimatta.
- VM:n käynnistämät toimet julkisen hallinnon tuottamien palveluiden ja palvelutuotannon digitaalisen turvallisuuden kehittämisessä tukevat osaltaan selonteossa esitettyjä tavoitteita.

Sisäisen turvallisuuden selonteko, rahoitus (1/3)

- Sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon pysyvän henkilöstömäärän säilyttäminen vuoden 2020 tasolla edellyttää lisäresursseja, koska varsinkin poliisille on myönnetty kertaluonteista lisärahoitusta, jota kehyskaudella ei enää ole.
- ”*Turvata poliisin riittävä läsnäolo ja hälytysvaste kaikkialla Suomessa niin normaalioloissa kuin häiriötilanteissa, ennalta ehkäisevän painopisteen vahvistaminen sekä kyky torjua myös lievempiä rikoksia. Tämä tarkoittaisi arviolta 8200 poliisia vuonna 2030, mikä olisi saavutettavissa ilman merkittäviä lisäinvestointeja poliisikoulutusjärjestelmään.”*
- Selonteossa asetetaan poliisi-htv:lle tavoitteeksi 8200 vuoteen 2030 mennessä. Poliisille on resurssoitu HO:n mukaisesti määrärahaa (+18 milj. euroa), jolla htv-mitoitus pitäisi nostaa 7500:een vuoteen 2023 mennessä. JTS-ehdotukseen sisältyi esitys poliisi-htv:n nostamiseksi 7850:een.

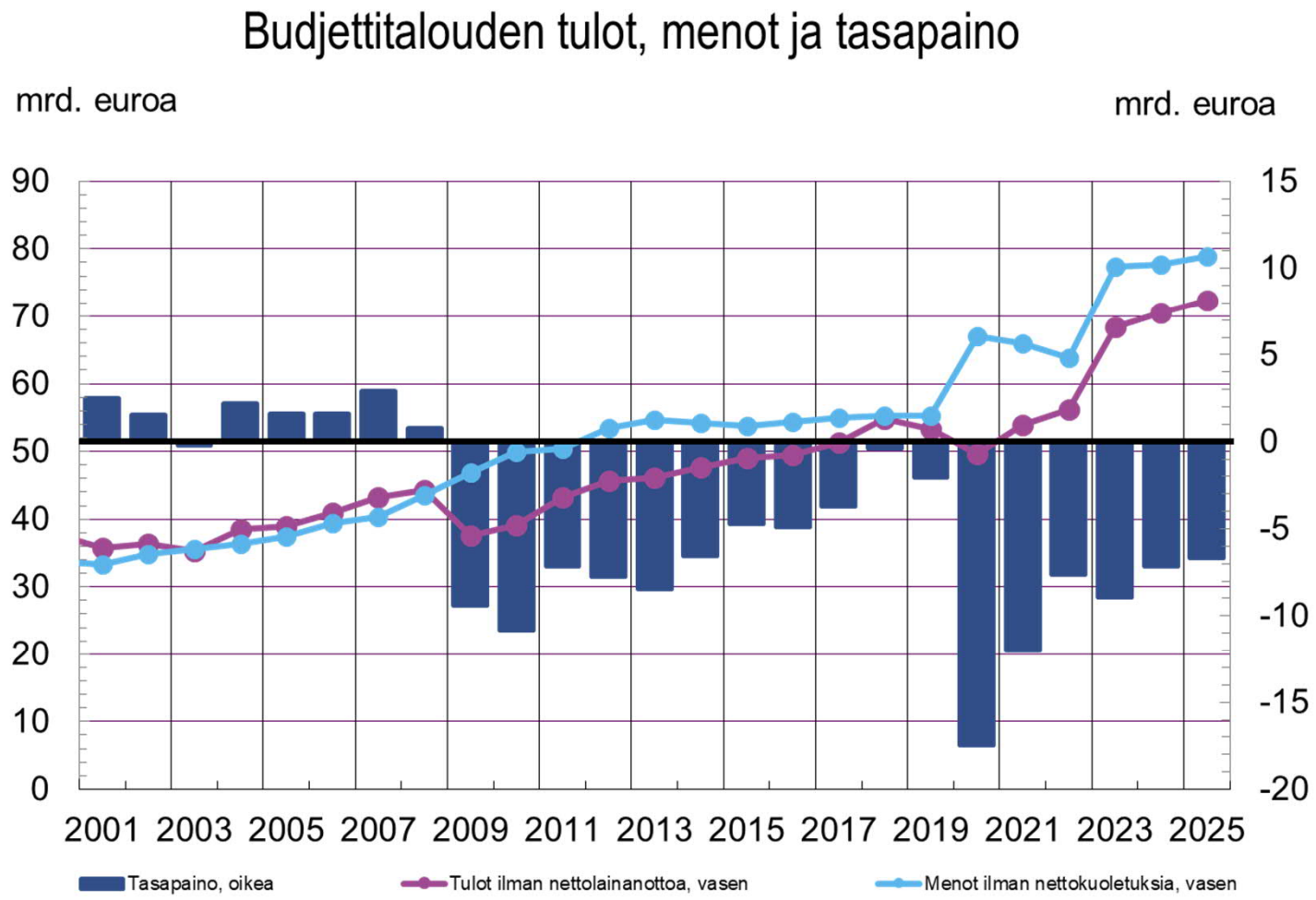
Sisäisen turvallisuuden selonteko, rahoitus (2/3)

- *”Ministeriöiden arvion mukaan sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon edellä mainittuihin tarpeisiin vastaaminen ja riittävien palveluiden turvaaminen tarkoittaisi pysyvän rahoituksen tasokorotusta noin 10 prosentilla vuoden 2020 kehystasosta vuoteen 2030 mennessä, jos valtiontaloudelliset edellytykset sen sallivat.”*
  - Esitetty resurssitarve on hallitusohjelmatasoinen poliittinen päätös.
  - VM:n näkemyksen mukaan selonteossa esitettyjä lisäresurssitarpeita tulisi tarkastella nyt esitettyä laajemmasta näkökulmasta (sis. teknologian ja automaation hyödyt, yhteiset ratkaisut viranomaisyhteistoiminnassa).
- Keskeinen haaste: VM:n arvio julkisen talouden ns. kestävyysvajeesta on 3 %/BKT eli n. 8 mrd. euroa vuoden 2025 tasossa. Julkisyhteisöjen velan suhde BKT:hen noususssa vuoden 2019 60 prosentista yli 75 prosenttiin v. 2025.

Sisäisen turvallisuuden selonteko, rahoitus (3/3)

- VM yhtyy selonteossa esitettyyn näkemykseen siitä, että ”*Viranomaisten rahoitustarpeita koskevat asiat käsitellään ja niistä päätetään valtiontalouden menokehyksen puitteissa valtion talousarviossa ja julkisen talouden suunnitelmassa sovittaen ne yhteen muiden julkisen talouden menotarpeiden kanssa. Rahoitustarpeiden kattamiseksi hyödynnetään käytettävissä olevat EU:n rahoitusvälineet. EU:n asettamat lisävelvoitteet pyritään rahoittamaan lisääntyvillä EU-varoilla.*”
- Jatkovalmistelussa esitetyt lisäresurssitarpeet tulee perustella riittävällä tasolla ja muun muassa ennaltaehkäisevän toiminnan sekä digitalisaation hyödyntämisellä saatavia hyötyjä arvioitava (ml. vaikutusanalyysit).
- Sisäisen turvallisuuden viranomaistoiminnan suunnittelu tulisi pyrkiä pohjautumaan pitkäjänteiseen resursointiin ja vakaaseen rahoitukseen.

Valtion budjettitalouden tasapaino

Lähde: Valtiovarainministeriö 12.5.2021

Tasapaino:

2016 (TP): -4,9 mrd. euroa

2017 (TP): -3,7 mrd. euroa

2018 (TP): -0,4 mrd. euroa

2019 (TP): -2,0 mrd. euroa

2020 (TP): -17,4 mrd. euroa

2021 (LTAE2): -12 mrd. euroa

2022 (JTS): - 7,6 mrd. euroa

2023 (JTS): - 8,9 mrd. euroa*

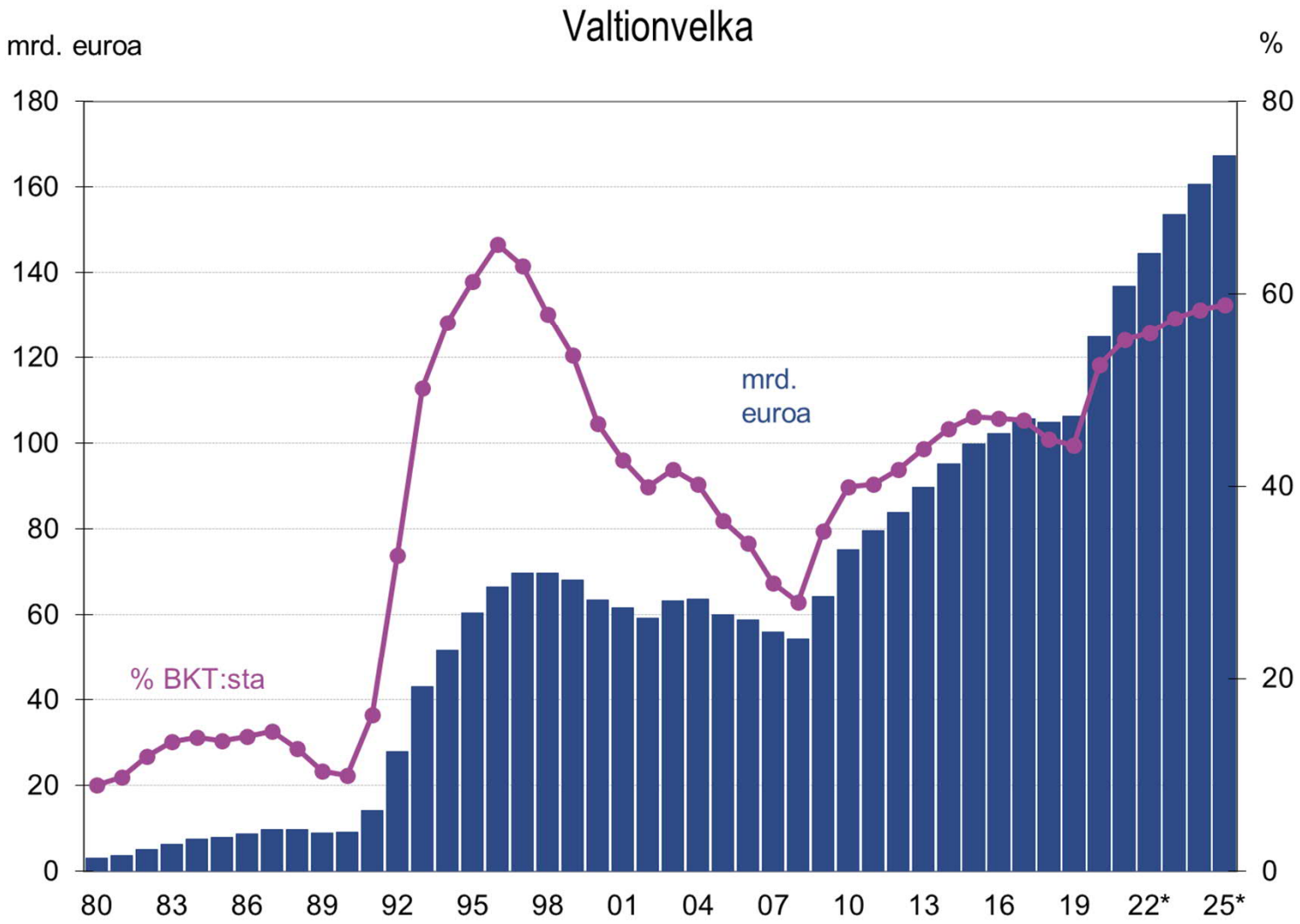
2024 (JTS): - 7,1 mrd. euroa

2025 (JTS): - 6,7 mrd. euroa

*Verotulojen tilitykseen liittyvän viiveen vuoksi veroperustemuutoksen vaikutukset eivät näy täysimääräisesti sote-uudistuksen voimaantulovuonna 2023, mikä kasvattaa budjettitalouden alijäämää tilapäisesti v. 2023. Alustava arvio vuoden 2023 alijäämästä pois lukien sote-uudistuksen vaikutus on n. 7,6 mrd. euroa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtion budjettitalouden velka

Lähde: Valtiovarainministeriö 12.5.2021

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET